

MIĘDZYREGIONALNA GRUPA REGIONÓW SŁABIEJ ROZWIŃNIĘTYCH

Program europejskiej polityki regionalnej po 2020 roku, zapewniający rozwój i stabilizację, oraz dostarczający korzyści płynące z Unii Europejskiej jej obywatelom.

Deklaracja:

Jako przedstawiciele wspólnot regionalnych i lokalnych z regionów słabiej rozwiniętych Unii Europejskiej, pragniemy aktywnie uczestniczyć w rozmowach dotyczących europejskiej polityki regionalnej po 2020 roku. Wierzymy, że silna i dobrze sformułowana na poziomie europejskim polityka, skupiona na rozwiązywaniu trudności związanych z rozwojem regionów słabiej rozwiniętych jest narzędziem niezbędnym do zapewnienia wzrostu wszystkich regionów Unii Europejskiej. Regiony słabiej rozwinięte zmagają się z coraz większymi ograniczeniami budżetowymi, a bez wsparcia europejskiego dysproporcje pomiędzy regionami zwiększą się i zagrożą stabilności Unii. Dlatego też potrzebna jest silna polityka regionalna i stojące za nią odpowiednie fundusze, aby zagwarantować stabilizację wewnętrzną oraz aby ponownie i efektywnie zapewnić obywateli o korzyściach płynących z integracji europejskiej. Silna europejska polityka regionalna jest dzisiaj wyjątkowo potrzebna. Jeżeli utrzyma ona swoje główne założenie, którym jest zapewnianie spójności pomiędzy regionami Unii Europejskiej, odegra ważną rolę w zapewnieniu stabilizacji europejskiej, oraz pomoże odpowiedzieć na pojawiające się wyzwania i zagrożenia takie jak: migracja w UE, bezrobocie, demografia, czy po-wolne ożywienie gospodarcze. Identyfikacja oraz wdrażanie projektów w odpowiedzi na te i inne wyzwania zawsze wymaga silnego zaangażowania podmiotów lokalnych i regionalnych. Podczas gdy scentralizowane podejście może wydawać się prostszym i bardziej bezpośrednim rozwiązaniem, nigdy nie będzie ono tak wydajne i korzystne finansowo jak wykorzystanie tych dobrze działających systemów zarządzania i kontroli w obszarze polityki spójności oraz funduszy europejskich do przekształcenia celów wspólnych dla całej Europy w odpowiednie polityki rozwojowe. Takie podejście może nie tylko zapewnić poczucie własnej odpowiedzialności i zredukować koszty personelu, ale również zagwarantować równoczesne wykorzystanie tych samych funduszy do osiągnięcia więcej niż jednego celu. nieskoordynowane działania prowadzone na różnych obszarach nie osłabiają pozytywnych skutków tego rodzaju wsparcia.

Aby osiągnąć skuteczność oraz zintegrować pojawiające się wyzwania należy ponownie przemyśleć i usprawnić systemy wdrożeniowe. Zmiany wprowadzone na okres 2014 - 2020 znacznie poprawiły koncentrację polityki na kluczowych wyzwaniach europejskich, jej powiązaniach z całościowym zarządzaniem gospodarczym oraz odpowiedzialnością finansową władz lokalnych i regionalnych, ale widać wyraźnie, że dodawanie nowych przepisów spowodowało opóźnienia w rozpoczęciu implementacji rozwiązań wprowadzanych przez władze i organizatorów projektów, którzy nie radzili sobie z licznymi, nakładającymi się na siebie wymogami, z których wiele miało ograniczoną wartość dodaną. Aby polityka stała się bardziej czytelną dla podmiotów publicznych i reagowała lepiej na pojawiające się kryzysy należy ponownie skupić zasoby administracyjne na kluczowych wymaganiach oraz uelastyczyć wymagania programowe.

Pozytywny wpływ polityki regionalnej

Zdobyliśmy spore doświadczenie w realizacji programów w ramach polityki spójności. Niektórzy z nas uczestniczyli w ich przygotowaniu oraz nadzorowaniu; wszyscy byliśmy odpowiedzialni za wdrażanie projektów wspieranych przez tę politykę. Dostrzegamy szeroki zakres pozytywnych zmian osiągniętych dzięki tym programom. Nasi obywatele otrzymali łatwiejszy dostęp do usług zdrowotnych; bezrobotnym, w tym młodym obywatelom, pomogliśmy w zdobywaniu nowych kwalifikacji; MŚP umożliwiliśmy rozwój i wprowadzanie innowacji; wszystkie nasze regiony są ze sobą lepiej połączone. Spora część pomocy została skierowana na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania kryzysom. Inwestycje takie jak te, mające kluczowe znaczenie dla obywateli europejskich, nie byłyby możliwe bez interwencji europejskiej polityki regionalnej. Nowe wyzwania wymagają nowych działań i nowych inwestycji UE. Dlatego też dostrzegamy ogromną rolę jaką polityka spójności odegra w przyszłej działalności inwestycyjnej UE.

Istotną korzyścią płynącą z implementacji dobrze sformułowanej europejskiej polityki regionalnej jest przeniesienie dobrych praktyk - zasadniczych w tej polityce - na inne działania społeczne (tak zwany efekt dźwigni). Programy w ramach polityki spójności stanowią istotny przykład na to, jak można połączyć finansowanie publiczne z zapewnieniem pełnego wdrożenia zasad wspólnego rynku i konkurencji. Mają one pozytywny wpływ na rozwój administracji publicznej.

Wartość dodaną programów w ramach polityki spójności dostrzegamy również w ogólnej strukturze zarządczej. Dzięki trybowi zarządzania dzielonego, przedstawiciele wspólnot regionalnych i lokalnych dzielą się odpowiedzialnością za opracowanie programów z Komisją Europejską oraz Państwami Członkowskimi. Zapewniamy, że wzięliśmy pod uwagę specyfikę każdego z naszych regionów dotyczącą ich sytuacji transgranicznych i peryferyjnych, związaną z ich oddalonym położeniem czy dysproporcjami geograficznymi.

Jednocześnie programy te skoncentrowane są na zagadnieniach mających kluczowe znaczenie dla całej Unii Europejskiej. Stare motto: „myśl globalnie, działaj lokalnie” nie straciło na wartości.

Polityka spójności to nie tylko finansowanie podstawowych projektów; to również zmiany instytucjonalne, reforma strukturalna, oraz modernizacja administracji. To właśnie tutaj dostrzegamy największą europejską wartość dodaną.

Większa koncentracja na wynikach, faktyczne uproszczenie oraz elastyczność

Biorąc pod uwagę wszystkie pozytywne aspekty europejskiej polityki regionalnej, uważamy, że wciąż istnieje potrzeba reformy.

Musimy drastycznie zmniejszyć obciążenia biurokratyczne nałożone na beneficjentów oraz na instytucje zaangażowane w program. Aby to osiągnąć, proponujemy wprowadzanie podejścia ukierunkowanego na wyniki. Powinniśmy być otwarci na dyskusję dotyczącą zróżnicowanego podejścia oraz pozwałać - w uzasadnionych przypadkach - na oparcie się na mechanizmach wdrożeniowych skutecznie funkcjonujących poza europejską polityką regionalną, w pozostałych politykach krajowych i regionalnych. Poza tym, ustalenie bardziej elastycznych zasad współpracy dotyczących implementacji funduszy po 2020 roku pomiędzy beneficjentami funduszy UE oraz Komisją Europejską umożliwi szybszą reakcję na niekorzystne sytuacje rynkowe.

W związku z tym, wzywamy Komisję i Państwa Członkowskie do zapewnienia prawdziwej harmonizacji pomiędzy europejską polityką regionalną i pozostałymi wspólnymi inicjatywami UE. Warunki nakładane na beneficjentów różnych programów UE powinny być takie same, a ich zarządzanie nie różnicowane na poziomie krajowym czy lokalnym lub bezpośrednio przez Komisję. Dotyczy to zarówno dotacji jak i instrumentów finansowych. Należy szczególnie zachęcać do stosowania instrumentów finansowych poprzez ułatwienie ich wdrożenia oraz dostosowanie do obowiązujących praktyk rynkowych, jako że w wielu regionach mogą wspomóc one dodatni efekt dźwigni w sferze finansów publicznych. Jednakże zakres wykorzystania instrumentów finansowych powinien zawsze być oparty na dokładnej ocenie ex ante potrzeb w danym regionie, z uwzględnieniem konsekwencji gospodarczych i społecznych, ograniczonej zdolności finansowej odbiorców w regionach słabiej rozwiniętych oraz z zachowaniem równowagi pomiędzy dotacjami a instrumentami finansowymi. Należy również pamiętać o tym, że skuteczność instrumentów finansowych wspieranych za pomocą wydatków publicznych powinna być mierzona również względem celów polityki publicznej, a nie tylko przy pomocy mnożnika finansowego.

Zreformowana polityka powinna być oparta na działaniach zorientowanych na rezultatach. Warunkiem koniecznym do jej całkowitego zastosowania jest zwiększenie elastyczności. Widzimy potrzebę przeorientowania zasobów z przeprowadzania kontroli formalnej zgodności na stały i aktywny system nadzorowania postępujących osiągnięć zaistniałych dzięki wprowadzonym programom. W przypadku gdy do zastosowania najbardziej efektywnego rodzaju wsparcia konieczne będzie wprowadzenie zmian w mechanizmach wdrażania, czy nawet w niektórych priorytetach, wszystkie zainteresowane podmioty powinny podjąć działanie. Dlatego należy zadbać o to, aby skomplikowane procedury nie stały na drodze tym działaniom. Procedury mające na celu rewizję programów powinny być proste i szybkie.

Należy utrzymać odpowiednie warunki mechanizmów prewencyjnych zorientowanych na zwiększeniu skuteczności przeprowadzanych interwencji, oraz wzmacniających podstawę oceny wykonania, jak również uprościć je, skupiając się na obszarach, mających odniesienie do danego regionu. Uwarunkowania makroekonomiczne, oraz te dotyczące zarządzania gospodarczego sprawiają, że regiony słabiej rozwinięte ponoszą podwójne straty, co jest pełnym przeciwieństwem założeń Polityki Spójności. Europejska polityka regionalna powinna zdecydowanie popierać konieczne reformy krajowe i regionalne. Niektóre z dotkliwych uwarunkowań ex-ante przyniosły już pierwsze rezultaty. Z drugiej strony, należy również zachować te aspekty polityki, które stymulują wzrost i inwestycje w regionach zmagających się z poważnymi ograniczeniami budżetowymi i zapewnić realistyczne, jasno zdefiniowane oraz odpowiednio dostosowane do zasobów warunki.

Współpraca poza granicami kraju

Mocno wierzymy w to, że jednym z najbardziej pozytywnych aspektów europejskiej polityki regionalnej są programy i mechanizmy zachęcające do współpracy pomiędzy regionami, władzami samorządowymi oraz obywatelami różnych Państw Członkowskich. Tego typu inicjatywy prowadzą do rozpowszechnienia dobrych praktyk oraz fachowej wiedzy w całej Unii Europejskiej. Ogromny potencjał dostrzegamy również we wzmocnieniu współpracy z MŚP oraz we wsparciu projektów badawczo-rozwojowych, zarówno tych, w których zaangażowani są przedstawiciele ze słabiej rozwiniętych regionów, jak i tych najbardziej innowacyjnych, realizowanych wspólnie przez kilka różnych regionów oraz Państwa Członkowskie. Zwracamy się zatem z prośbą o wzmocnienie znaczenia programów Interreg oraz o rozpowszechnienie zasad współpracy we wszystkich europejskich przedsięwzięciach na poziomie regionalnym.

Europejska wartość dodana jest podstawą naszej wizji europejskiej polityki regionalnej. Wierzymy w to, że w połączeniu z pozostałymi działaniami UE wpłynie ona pozytywnie na rozwój oraz realizację celów UE.